

Delrapport 2021

Landstingshuset i Stockholm AB

**Delrapport 2021
Landstingshuset i Stockholm AB**

Revisorerna i revisorsgrupp I beslutade 2021-11-02 att överlämna rapporten till styrelsen för Landstingshuset i Stockholm AB för kännedom med möjlighet till yttrande senast 2022-02-11.

Paragrafen förklarades omedelbart justerad.

Kenneth Strömberg
Ordförande

Snezana Kronic
Sekreterare

Innehåll

1	Ekonomiskt resultat - prognos per 2021-08-31	1
1.1	Ekonomi	1
2	Intern styrning och kontroll	2
2.1	Ekonomi- och verksamhetsstyrning	2
2.2	Kapitaltäckningsgaranti	3
2.3	Ägardialoger	3
2.4	Risikanalys och plan för intern kontroll 2021	4
3	Räkenskaper	5
3.1	Delårsrapport 2021-08-31	6
4	Yttrande över Årsrapport 2020	6
	Bilaga 1 Sammanställning och uppföljning av årets och tidigare års lämnade rekommendationer till styrelsen	
	Bilaga 2 Yttrande över årsrapport 2020	

Delrapport 2021 Landstingshuset i Stockholm AB

I denna rapport ges en lägesrapport utifrån de granskningar som genomförts hittills under året inkl. en översiktlig granskning av styrelsens delårsrapport. Rapporten är en delrapportering inför den slutliga avrapporteringen och bedömning i årsrapporten 2021.

Den pågående pandemin har påverkat ekonomin för koncernen hittills under året och innebär även en osäkerhet för resterande del av 2021.

1 Ekonomiskt resultat - prognos per 2021-08-31

1.1 Ekonomi

För *Moderbolaget Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB)* prognostiserar styrelsen årets resultat till -18 mnkr, vilket överensstämmer med fullmäktiges resultatkrav. I prognosen ingår inte nedskrivningar av värdet på aktierna i dotterbolagen eftersom de inte kan bedömas förrän vid årets slut.

För *LISAB-koncernen* i sin helhet prognostiserar styrelsen årets resultat till -931 mnkr. Prognosen beror främst på merkostnader och minskade intäkter till följd av pandemin, samt på ökade finansiella kostnader för pensionskulden med anledning av justerad diskonteringsränta.

Enligt fullmäktiges beslut¹ undantas merkostnader och minskade intäkter avseende covid-19 vid avstämningen av om budgeterade resultatkrav uppnåtts för regionens bolag. Styrelsen prognostiserar att de coronarelaterade merkostnaderna i koncernen totalt uppgår till -815 mnkr och minskade intäkter till -157 mnkr. Styrelsen prognostiserar samtidigt att koncernen kommer erhålla statsbidrag för merkostnader på 251 mnkr avseende 2021, samt 77 mnkr avseende merkostnader från december 2020.

Fullmäktige har även beslutat att effekterna av förändringen av diskonteringsräntan som används vid nuvärdesberäkning av bolagens pensionsavsättningar ska exkluderas i samband med avstämningen av resultatkravet. Styrelsen prognostiserar en ökning av pensionskostnaderna inom koncernen där 490 mnkr avser förändringen av diskonteringsräntan.

Justerat för coronarelaterade merkostnader, intäktsbortfall, erhållna statsbidrag samt årseffekten av diskonteringsränteförändringen överstiger prognosen budgeterat resultat med 50 mnkr.

För helåret är det fem dotterbolag² som prognostiserar negativa budgetavvikelser. Efter justering av nettoeffekterna till följd av pandemin och effekten

¹ RS 2021-0043

² Södersjukhuset AB, Danderyds Sjukhus AB, Södertälje Sjukhus AB, S:t Eriks Ögonsjukhus AB och Folk tandvården i Stockholms län AB.

av förändrad diskonteringsränta³ prognostiserar ett dotterbolag, Danderyds Sjukhus AB, ett resultat som uppgår till -18 mnkr, vilket är 29 mnkr lägre än fullmäktiges resultatkrav. För att nå en ekonomi i balans redovisar bolaget att åtgärdsprogrammet som pausades under pandemin har återstartat i juni 2021 och förväntas börja ge resultat under slutet av 2021 och framöver.

Övriga bolag prognostiserar ett resultat i nivå med eller bättre än resultatkravet, om effekten av pandemin och diskonteringsräntan undantas.

Revisionen bedömer att LISAB:s prognos för det ekonomiska resultatet i allt väsentligt är rimligt. Revisionen anser dock att prognosen är svårbedömd då det finns osäkerheter kopplade till coronapandemins effekter och när verksamheterna kan återgå till normalläge samt hur stora nedskrivningarna av värdet på dotterbolagens aktier kommer bli i årsbokslutet.

2 Intern styrning och kontroll

Granskningen av den interna styrningen och kontrollen har genomförts av revisionskontoret och auktoriserad revisor.

2.1 Ekonomi- och verksamhetsstyrning

LISAB har till uppgift att äga och förvalta aktier i bolag inom Region Stockholm. Enligt de specifika direktiven ansvarar LISAB också för att dotterbolagens bolagsordningar och ägardirektiv följs.

Bolaget styrs av bolagsordning, ägardirektiv, VD-instruktion samt arbetsordning för styrelsen. Styrelsen har per 2021-02-11 beslutat om attestanter och utanordnare för Landstingshuset i Stockholm AB⁴. Styrelsen har per 2021-06-03 beslutat om arbetsordning för styrelse samt instruktion för arbetsfördelning mellan styrelse och VD⁵. Under perioden januari till och med september har styrelsen hållit fyra styrelsemöten och ytterligare tre möten är planerade för året.

Enligt fullmäktiges ägarpolicy ska styrelsen årligen utvärdera sitt eget och den verkställande direktörens arbete. Revisionen konstaterade under 2020⁶ att utvärdering hade avbrutits och skjutits på framtiden tills dess att det åter skulle vara möjligt att hålla fysiska möten. Inga fysiska möten har ännu kunnat genomföras. Revisionens granskning visar att en sådan utvärdering därför kvarstår.

³ Fullmäktige beslutade i Årsredovisning 2020 för Region Stockholm att vid bedömning av om Region Stockholms helägda bolag har uppnått sina budgeterade resultatkrav för 2021 att de negativa effekterna av merkostnader och minskade intäkter till följd av pandemin, samt effekten av förändrad diskonteringsränta i pensionskulden ska undantas, RS 2020-0769, RS 2021-0043.

⁴ LISAB 2020-0023

⁵ LISAB 2021-0012

⁶ Se årsrapport 2020 Landstingshuset i Stockholm AB, RK 2020-0008

2.2 Kapitaltäckningsgaranti

Till följd av osäkerhet kring de ekonomiska konsekvenserna av coronapandemin beslutade styrelsen i ärendet om bolagets årsredovisning att föreslå regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige att besluta om en kapitaltäckningsgaranti till LISAB på maximalt en miljard kronor under 2021.⁷ Fullmäktige beslutade i maj enligt styrelsens förslag i ärendet om regionens årsredovisning.⁸ Kapitaltäckningsgarantin gäller för samtliga dotterbolag, med undantag för det nybildade bolaget Film i Stockholm AB⁹. Dotterbolagen i LISAB, liksom moderbolaget, ska följa aktiebolagslagens regler om skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning vid kapitalbrist. Syftet med beslutet om kapitaltäckningsgaranti är att undvika att en sådan ekonomisk situation inträffar.

Fram till delåret har Danderyds Sjukhus AB och Södersjukhuset AB gjort bedömningen att det registrerade aktiekapitalet kommer att förbrukas till mer än hälften. I syfte att undvika att en kapitalbristsituation ska uppstå har Danderyds Sjukhus AB i april avropat 400 mnkr medan Södersjukhuset AB i juni har avropat 100 mnkr på den av fullmäktige fastställda kapitaltäckningsgarantin från moderbolaget LISAB. Kapitaltäckningen redovisas som ett villkorat aktieägartillskott direkt mot eget kapital i balansräkningen och har därför ingen resultatpåverkan för LISAB, Södersjukhuset AB eller Danderyds Sjukhus AB.

Av styrelsens delårsrapport framgår vidare att regionledningskontoret uppmanar Danderyds sjukhus AB att genomföra åtgärder för att uppnå ett resultat enligt beslutad budget. För att LISAB-koncernens bolag ska uppnå ett resultat i balans framgår också av styrelsens delårsrapport att planerade prioriteringar och effektiviseringar kopplat till åtgärdsprogrammen, som pausats till följd av pandemin, behöver återupptas så snart det är möjligt.

2.3 Ägardialoger

Enligt ägarpolicy ska styrelsens protokoll tydligt återge vilka ärenden som behandlats, vilket underlag som funnits för respektive ärende samt innebörden av de beslut som fattats. Ett färdigt protokoll ska också sändas till eller hållas tillgängligt för styrelsens ledamöter senast två veckor efter styrelsesammanträdet. I revisionens årsrapport för LISAB 2020¹⁰ bedömdes tidigare rekommendation om att styrelsen bör förstärka dokumentationen av de ägardialoger som sker vid styrelsemöten som åtgärdad. Utifrån årets granskning kan revisionen dock konstatera att frågan åter är aktuell.

I styrelsens delårsrapport lämnas inga kommentarer om vilka ägardialoger som har genomförts hittills under året. Enligt uppgifter till revisionen har

⁷ LISAB 2021-0005

⁸ RS 2021-0043

⁹ Kapitaltäckningsgarantier under 2021 har enligt beslut RS 2021-0043 utfärdats till Danderyds Sjukhus AB, Södersjukhuset AB, Södertälje Sjukhus AB, S:t Eriks Ögonsjukhus AB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, MediCarrier AB, AB Stockholms Läns Landstings Internfinans, Stockholm Care AB samt Folkandvården Stockholms län AB.

¹⁰ Årsrapport 2020 Landstingshuset i Stockholm AB RK 2020-0008

sex¹¹ ägardialoger genomförts mellan presidiet för LISAB och dotterbolagen fram till och med juli. Enligt ägarpolicy¹² ska ägardialoger redovisas till hela LISAB:s styrelse. Granskning visar dock att minnesanteckningar från ägardialogerna inte anmälts och protokollförts vid styrelsens sammanträden. Det går således inte att följa hur styrelsen lever upp till ägardirektivens krav på att genomföra ägardialoger med dotterbolagen.

Bedömning

Det är av vikt att det tydligt framgår av styrelsens protokoll att ägardialoger har genomförts, vilket dotterbolag ägardialogen avsett samt om ägardialogen föranlett någon åtgärd från LISAB:s styrelse. Detta för att kunna följa hur styrelsen lever upp till ägardirektivens krav på att genomföra ägardialoger med dotterbolagen samt att styrelsen tar ett aktivt ansvar i styrning och uppföljning av regionens bolag. Revisionen bedömer därför att styrelsen bör säkerställa att information och minnesanteckningar från ägardialoger anmäls och protokoll- samt diarieförs.

Rekommendation

- Styrelsen bör säkerställa att information och minnesanteckningar från ägardialoger diarieförs samt anmäls och protokollförs vid styrelsens sammanträden.

2.4 Riskanalys och plan för intern kontroll 2021

Styrelsen har fastställt en för året aktuell plan för intern kontroll¹³.

Enligt riktlinje för intern kontroll¹⁴ ska *kontroller* och *åtgärder* utformas för att hantera de risker som är identifierade i Plan för intern kontroll. En *åtgärd* är enligt riktlinjen en aktivitet avgränsad i tid i syfte att få riskreducerande effekt. Av riktlinjen framgår också att av åtgärdsbeskrivningen ska det framgå hur åtgärden avser hantera riskens orsaker och konsekvenser, tidplan för genomförandet av åtgärden. En *kontroll* är enligt riktlinjen en återkommande aktivitet med en fastställd frekvens som avser att säkerställa att risken är under kontroll.

Styrelsens plan för interna kontroll¹⁵ innehåller ett riskområde; stärkt ägarstyrning i LISAB över koncernbolagen. Som *åtgärd* beskrivs ett flertal företeelser bl.a. att ägarstyrningen sker genom styrelsens ordinarie möten, genom dialoger mellan de olika bolagen och styrelsens presidium som sedan genom minnesanteckningar delges övriga ledamöter i styrelsen, genom

¹¹ Danderyds Sjukhus AB, Södersjukhuset AB, Södertälje Sjukhus AB, S:t Eriks Ögonsjukhus AB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, Folkandvården Stockholms län AB

¹² Ägarpolicy och bolagsstyrningsprinciper (RS 2019-0421, RS 2020-0469, RS 2020-0742), Gäller för Region Stockholms bolag.

¹³ LISAB 2020-0022, RS 2020-0536

¹⁴ RS 2019-0866, RS 2019-0829

¹⁵ Bilaga 2: Fördjupad sammanställning av mål, risker, kontroller och åtgärder, plan 2021, RS 2020-0536

föredragningar som tjänstemän gör på styrelsesammanträdena, genom att tjänstemän som är ägarrepresentanter i styrelserna lämnar rapporter om verksamheten vid styrelsens sammanträden samt att uppföljning av dotterbolagen görs formellt i månads, del- och helårsbokslut. Under rubriken "arbetet med intern kontroll" framgår också att "ett riskområde identifierats som avser styrelsens styrning och uppföljning av dotterbolagen. Kontrollmomentet avser att säkerställa att ägardialoger med dotterbolagen genomförs och att de dokumenteras".

Någon *åtgärd* utöver ordinarie uppföljning och rapportering som kan minska risken anges inte av styrelsen. Revisionen noterar att styrelsens beskrivning av åtgärd inte följer riktlinjen för intern kontroll. Snarare är styrelsen beskrivning av riskhantering mer olika kontrollmoment för att hantera risken. För ovan nämnt kontrollmoment framgår varken frekvens eller ansvarig i styrelsens plan för intern kontroll. Kontrollmomentet framgår inte heller bilagor till plan för intern kontroll.

I styrelsens återrapporering till delåret¹⁶ noterar revisionen att kontrollmomentet, frekvens och ansvarig har lagts till i bilagor till plan för intern kontroll. Kontrollmomentet beskrivs vara en kontroll av att ägardialoger genomförs och protokollförs. Kontrollen ska göras tre gånger om året enligt styrelsens beskrivning av kontrollmomentet. Kontrollmomentets status rapporteras som grön¹⁷. Som nämnts i avsnitt 2.3 visar dock revisionens granskning att det saknas information om vilka ägardialoger som genomförts, om vad som avhandlats och beslutats på desamma i styrelsens protokoll. Vad gäller styrelsens åtgärd för stärkt ägarstyrning rapporteras såväl status¹⁸ som effekt¹⁹ som grön. Som kommentar lämnas samma beskrivning som av åtgärden i sig utan ytterligare kommentar.

Bedömning

Revisionen bedömer att styrelsens plan för intern kontroll på ett tydligare sätt behöver redogöra för vilka åtgärder eller kontroller som planeras att vidtas för att hantera risker. Vidare bedömer revisionen att styrelsen inte på ett tydligt sätt redovisar hur styrelsen följt upp de åtgärder som räknas upp i planen för intern kontroll, exempelvis vilka ägardialoger som genomförts. Revisionen bedömer därför att styrelsen behöver stärka sin kontroll och uppföljning av plan för intern kontroll.

3 Räkenskaper

Granskningen av räkenskaperna har genomförts av auktoriserad revisor i LISAB och dess dotterbolag per 2020-08-31.

¹⁶ RS 2020-0773

¹⁷ Grön, kontrollen är genomförda utan avvikelser

¹⁸ Status beskriver hur väl arbetet med åtgärder följer åtgärdsplanen

¹⁹ Effekt av åtgärd beskriver hur väl de åtgärder som genomförts har haft önskad riskreducerande effekt

3.1 Delårsrapport 2021-08-31

Revisionen av den finansiella rapporteringen har utförts i enlighet med International Standard on Review Engagements ISRE 2410 Översiktlig granskning av finansiell delårsinformation.

I granskningen har det inte kommit fram några omständigheter som ger anledning att anse att styrelsens delårsrapport inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet god redovisningssed och de regioninterna anvisningarna.

4 Yttrande över Årsrapport 2020

Styrelsen har 2021-06-03 lämnat yttrande över revisionens årsrapport för 2020. Styrelsen har inte i sitt yttrande framhållit synpunkter som avviker från revisionens synpunkter i rapporten.

Vad gör regionrevisorerna?

Regionrevisorerna granskar den verksamhet som bedrivs av regionens nämnder och bolagsstyrelser. Revisionsuppdraget är det största inom kommunal verksamhet.

Att vara revisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saklighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten. Den övergripande uppgiften för revisorerna är att granska hur nämnder och styrelser tar sitt ansvar. De förtroendevalda revisorerna är fullmäktiges och ytterst medborgarnas instrument för den demokratiska kontrollen. De har därmed en viktig funktion i den lokala självstyrelsen.

Ledamöter i nämnder och styrelser ansvarar inför fullmäktige för hur de själva, anställda och uppdragstagare genomför verksamheten. I ansvaret ingår att genomföra en ändamålsenlig verksamhet utifrån fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten, på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och med en tillräcklig intern kontroll samt att upprätta rättvisande räkenskaper.

I årsrapporter för nämnder och styrelser sammanfattar revisionskontoret den granskning som genomförts under det gångna året. Verksamhetsrevisionen redovisas löpande i projektrapporter. Publikationerna finns på www.sll.se. Det går även att prenumerera på regionrevisorernas nyhetsbrev genom att anmäla intresse via e-postmeddelande till landstingsrevisorerna.rev@sll.se.

Postadress: Box 22230, 104 22 Stockholm
Besöksadress: Hantverkargatan 25 b (T-bana Rådhuset)
Telefon: 08-737 25 00
E-post: landstingsrevisorerna.rev@sll.se
Hemsida: www.sll.se
Org.nr: 232100-0016

Regionrevisorerna

Rekommendationer till nämnd/styrelse – Delår 2021

Landstingshuset i Stockholm AB

Ägarstyrning

Ursprung	Rekommendation	Åtgärdad	Revisionens kommentar
67879 Från rapport 2021 Delrapport	Styrelsen bör säkerställa att information och minnesanteckningar från ägardialoger diarieförs samt anmäls och protokollförs vid styrelsens sammanträden.	–	

Styrelsen

Yttrande över regionrevisorernas årsrapport 2020 för Landstingshuset i Stockholm AB

Ärendebeskrivning

Regionrevisorerna har överlämnat årsrapport 2020 till styrelsen för Landstingshuset i Stockholm AB, LISAB, för yttrande.

Beslutsunderlag

Verkställande direktörens skrivelse
Regionrevisorernas årsrapport 2020 för Landstingshuset i Stockholm AB

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar följande.

Verkställande direktörens skrivelse utgör styrelsens yttrande över regionrevisorernas årsrapport 2020 för Landstingshuset i Stockholm AB.

Verkställande direktörens förslag och motivering

Sammanfattning

Auktoriserad revisor har granskat årsredovisningen för LISAB. Bedömningen är att årsredovisningen är i allt väsentligt upprättad enligt god redovisningssed, enligt regionens anvisningar och bedöms ge en rättvisande bild av årets resultat och ställning. Räkenskaperna bedöms av den auktoriserade revisorn vara rättvisande.

Auktoriserad revisor har granskat att LISAB har en processbeskrivning för bolagets bokslutsprocess. I övrigt har uppföljning av bokslutsprocessen kontrollerats i dotterbolagen. Inga väsentliga iakttagelser har gjorts.

Regionrevisorerna har i årsrapport 2020 kommenterat två rekommendationer, som båda härrör från tidigare granskningsrapporter. Regionrevisorerna bedömer att rekommendationerna har åtgärdats. Inga

nya rekommendationer har lämnats i regionrevisorernas årsrapport 2020 och alla revisionsrekommendationer har därmed åtgärdats.

Bakgrund

Regionrevisorerna har överlämnat årsrapport 2020 till styrelsen för Landstingshuset i Stockholm AB för yttrande.

I regionrevisorernas årsrapport 2020 görs en sammanställning av tidigare lämnade rekommendationer. Regionrevisorerna har kommenterat två rekommendationer, som båda härrör från tidigare granskningsrapporter. Regionrevisorerna bedömer att rekommendationerna har åtgärdats.

De två rekommendationerna som åtgärdats avser att *styrelsen bör förstärka dokumentationen av de ägardialoger som sker vid styrelsemöten, samt styrelsen bör ta ett aktivt ansvar i styrningen och uppföljning av dotterbolagen.*

Inga nya rekommendationer har lämnats i årsrapporten och alla revisionsrekommendationer har därmed åtgärdats.

Överväganden

Verkställande direktör instämmer i regionrevisorernas bedömning i årsrapporten 2020 om att samtliga rekommendationer åtgärdats korrekt. Även om inga nya rekommendationer lämnats i regionrevisorernas årsrapport 2020, kommer Landstingshuset i Stockholm AB fortsätta arbetet med att upprätthålla tidigare åtgärdade rekommendationer och säkerställa en god intern styrning och kontroll.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Carina Lundberg Udelepp
Verkställande direktör

Katarina Holmgren
Ekonomidirektör

Beslutsexpediering:

Akt